

HISTORIA MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W LIMANOWEJ

Budynek biblioteki.

Rozwój kulturalny Limanowej, szeroko pojęta chęć poznawania świata i pogłębiania wiedzy poza placówkami oświatowymi czy działania o charakterze towarzyskim, w XIX w. nie były zbyt silne i popularne. Za początek bibliotekarstwa w tym czasie uważa się działalność księdza Jana Duszyńskiego, będącego proboszczem w Limanowej od 1804 roku. Zgromadził on największy w okolicy księgozbiór, który w chwili jego śmierci w roku 1837, liczył około tysiąca tomów. Zawierał on m.in. Biblię Radziwiłłowską i był powszechnie udostępniany. Zbiory księdza Duszyńskiego uznajemy dziś za pierwszą w Limanowej bibliotekę parafialną.

Dzięki Antoniemu Marsowi i jego żonie Franciszce z Żelechowskich, Limanowa stawała się powoli ośrodkiem życia towarzyskiego całego powiatu. W założonym w 1853 roku kasynie organizowali zabawy, odczyty, przedstawienia teatralne oraz gromadzili księgozbiór. Ten rozkwit brutalnie przerwała wojna austriacko – włoska w 1859 roku. Kasyno opustoszało; nieliczni tylko jego członkowie korzystali z pozostałej po nim biblioteki. Trudna sytuacja polityczna, społeczna i gospodarcza nie pozwoliła wówczas na rozwój

bibliotekarstwa w mieście, a tym bardziej w okolicznych wsiach. Jeszcze w roku 1898 w powiecie limanowskim analfabetyzm był zjawiskiem powszechnym, podpisać potrafiło się jedynie 15% mężczyzn i 5% kobiet.

Początki limanowskiej biblioteki do 1918 roku

Za datę przełomową w historii bibliotekarstwa limanowskiego uznaje się rok 1900. W roku tym, dzięki staraniom emigranta z zaboru rosyjskiego Józefa Becka (podpisywał się Bek) i jego żony Bronisławy, powstało w Limanowej Koło Towarzystwa Szkoły Ludowej z wypożyczalnią książek, którego hasło brzmiało „Przez Oświatę do Wolności”. W każdą niedzielę Bekowie, pełniąc rolę bibliotekarzy, wypożyczali książki mieszkańcom miasta.

W 1900 r. w budynku obok kościoła Beckowie założyli pierwszą bibliotekę.

Potem otworli drogę do książki mieszkańcom okolicznych wsi, w których utworzyli 11 oddziałów bibliotecznych. Bronisława Bekowa kierowała społecznie wypożyczalnią do 1918 roku. Wypożyczalnia w momencie założenia w roku 1900 liczyła około 500 tomów książek, pochodzących w dużej części z darów i miała przeszło 230 czytelników, głównie mieszczan, czytających najchętniej powieści i romanse. Kolejne lata to systematyczny wzrost księgozbioru i wypożyczeń. W 1901 roku odnotowano wielkość księgozbioru na ok. 580 tomów, biblioteka posiadała 300 czytelników oraz 3228 wypożyczeń. Natomiast już w 1903 roku – 790 tomów i 2 tytuły czasopism. Zasób księgozbioru w następnych latach kształtował się następująco:

- 1904 r. – 814 tomów, 248 czytelników, 8485 wypożyczeń
- 1905 r. – 850 tomów
- 1906 r. – 981 tomów
- 1910 r. – 1420 tomów
- 1911 r. – 2800 tomów
- 1918 r. – 2138 tomów, 12498 czytelników, 18374 wypożyczeń

Jak można wnioskować z powyższych danych, wojna 1914 – 1918 zahamowała rozwój biblioteki, zbiory skurczyły się. Niemniej jednak Koło Towarzystwa Szkoły Ludowej

podejmowało szereg działań w celu szerzenia oświaty, walki z analfabetyzmem, promocji czytelnictwa. Oprócz standardowych wypożyczeń do domu i wypożyczeń kompletów książek do szkół, organizowano kursy, wykłady, odczyty, obchody rocznic narodowych, imprezy dodatkowe mające na celu zgromadzenie funduszy. Dzieci starano się skupić wokół biblioteki przez organizację zabaw gwiazdkowych, czytanie bajek i legend.

Działalność biblioteki od 1918 do 1939 roku

Rok 1918 przyniósł upragnioną od 123 latych wolność, a tym samym nową rzeczywistość, wcale niełatwą dla limanowian, głównie pod względem ekonomicznym. Ubóstwo mieszkańców powodowało, że konieczność uiszczania jakichkolwiek opłat za korzystanie z biblioteki, było barierą nie do pokonania. Bekowie opuścili Limanową, a księgozbiór i wypożyczalnię Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej przemianowano na Miejską Bibliotekę Towarzystwa Szkoły Ludowej. Zbiory biblioteki na przełomie lat 1919 i 1920 liczyły ok. 1200 tomów. Znacząco zmniejszyła się też liczba wypożyczalni na terenie powiatu z 11 do 4. Opiekę nad biblioteką oraz stanowisko przewodniczącej Koła objęła Maria Russocka. Po niej opiekę przejęła Eugenia Wolf.

Eugenia Wolf.

Ożywienie działalności Miejskiej Biblioteki przyniósł dopiero rok 1922. Księgozbiór powiększył się znacząco i liczył wówczas 2000 książek. W kolejnych latach (1923 – 1930) limanowska księżnica ze zmiennym szczęściem rozwijała swój księgozbiór i działalność. Wielkość zbiorów wahała się od ok. 1200 do 1500 egzemplarzy. W 1923 roku zanotowano podział zbiorów na dwie części: zbiory dla dzieci i młodzieży (323 książki) i dorosłych (973 książki).

Pod koniec lat dwudziestych Biblioteka Miejska Towarzystwa Szkoły Ludowej miała 110 czytelników i 7 bibliotek ruchomych.

Lata trzydzieste charakteryzują się większą systematycznością pracy Koła i biblioteki, która dostępna była dla wszystkich, ale za odpowiednią opłatą. Do końca 1934 roku księżnica limanowska powiększyła swoje zbiory do 2600 egzemplarzy, nieznacznie – do 154 – wzrosła też liczba czytelników.

Kolejnym przełomem w działalności Koła i jego biblioteki był rok 1936. Wówczas Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej zawarł umowę ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego dotyczącą współpracy na polu oświaty pozaszkolnej. Na wspólnej konferencji

Siedziba biblioteki w latach 1920-39.

podjęto decyzję o utworzeniu Biblioteki Powiatowej. Podstawę księgozbioru nowej biblioteki miały stanowić wszystkie biblioteki ruchome znajdujące się w placówkach Towarzystwa Szkoły Ludowej na terenie powiatu. Miejska Biblioteka i nowa Biblioteka Powiatowa zostały przeniesione do siedziby Towarzystwa „Sokół”.

Biblioteką Miejską zajmowała się Alina Olesiowa, z kolei organizacją Biblioteki Powiatowej, niejaka pani Jennerowa (brak jakichkolwiek danych biograficznych). Dnia 25 października 1936 r. Powiatowa Biblioteka Centralna została oficjalnie uruchomiona. Posiadała wówczas 916 egzemplarzy książek, a jej kierowniczką została nauczycielka Maria Najwerowa.

Maria Najwer.

Odtąd aż do 1975 roku istniały dwie placówki biblioteczne. Nadzór nad Miejską Biblioteką sprawowała Biblioteka Powiatowa. Na pomyślny rozwój bibliotek w latach trzydziestych znaczny wpływ miały subwencje Ministerstwa Oświaty i Wydziału Ścisłego Towarzystwa Szkoły Ludowej. Utworzono też filię Biblioteki Powiatowej w Mszanie Dolnej.

Biblioteka w okresie II wojny światowej

Z momentem wybuchu II wojny światowej bezpowrotnie została przerwana działalność Towarzystwa Szkoły Ludowej, a tym samym działalność bibliotekarska. W roku 1939 limanowskie biblioteki przeniesiono do budynku szkoły – obecnego Zespołu Szkół Samorządowych Nr 1. Jak podaje Kronika Biblioteki, kiedy we wrześniu 1939 roku zajęto szkołę, rozbito szafy z książkami, niszcząc tym samym wiele z nich. Prawdopodobnie część księgozbioru została spalona wraz z katalogami i księgami inwentarzowymi. Pozostałość władze niemieckie zaplombowały. Podczas kolejnych lat okupacji zbiory jeszcze wielokrotnie zmieniały miejsce pobytu. Dokładnych losów bibliotek Towarzystwa Szkoły Ludowej nie udało się ustalić.

Bezpośrednim skutkiem wojennej zawieruchy było, jak podają źródła, zniszczenie księgozbioru w skali: od 50% do, jak twierdzą niektórzy badacze, nawet 90%. Wiadomo, że ocalało 300 tomów książek Towarzystwa Szkoły Ludowej o treści beletrystycznej w języku polskim. Zbiór ten, zabezpieczony przez Eugenię Wolf, przekazano do Inspektoratu Szkolnego w Limanowej.

Biblioteka w latach 1945-1989

Po wojnie księgozbiór biblioteki trzeba było gromadzić od początku i na nowo organizować działalność biblioteki. Pozostałości księgozbioru Towarzystwa Szkoły Ludowej (300 egzemplarzy) i bibliotek podworskich w liczbie 2018 egzemplarzy (Świdnik, Laskowa, Tymbark, Przyszowa) stanowiły podstawę do uruchomienia 1 listopada 1945 roku Biblioteki Powiatowej. Funkcję kierowniczką pełniła Maria Najwer. Zmieniły się jednak warunki pracy. Zgodnie z decyzją Ministra Oświaty z 12.03.1945r., należało przeprowadzić rewizję księgozbiorów i usunąć książki, które były sprzeczne z „ideologią Polski Demokratycznej”. Stało się jasne, że ideologię „jedynego słusznego ustroju” muszą odzwierciedlać również zbiory biblioteczne.

4 grudnia 1946 r. Biblioteka Powiatowa zorganizowała i uruchomiła Bibliotekę Miejską, która funkcjonowała w lokalu i pod zarządem Biblioteki Powiatowej. Taką organizację zapewnił Dekret o bibliotekach z 1946 roku, który zobowiązał biblioteki powiatowe i wojewódzkie do pomocy organizacyjnej, instruktażowej i dostarczenia

Otwarcie Biblioteki Powiatowej w 1947 r.

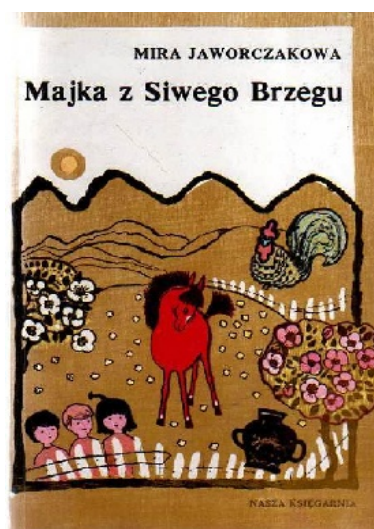
księgozbioru ruchomego. Biblioteka Powiatowa swoimi kompletami książek obsługiwała w roku 1947 12 gmin w powiecie i organizowała biblioteki gminne w Mszanie Dolnej, Dobrej i Niedźwiedziu. W 1947 r., w związku ze Świętem Oświaty, odbyło się uroczyste otwarcie Biblioteki Powiatowej.

Tej uroczystości towarzyszyła wystawa książek, obrazująca zasób biblioteki. W tym też czasie biblioteka objęła lokal przy ul. Daszyńskiego 4. Nowe lokum pozwoliło na otwarcie i uruchomienie czytelnicy, czynnej od godziny 8.00 do 18.00. Jej zbiór obejmował 5 dzienników

i 8 czasopism, z czego 3 dzienniki i 4 czasopisma były w języku polskim, a pozostałe w języku rosyjskim. Liczba osób odwiedzających czytelnię dziennie wahała się od 10 – 20 czytelników. Biblioteka Powiatowa zajmowała się również tworzeniem sieci bibliotecznych na terenie powiatu limanowskiego, pomagała w organizowaniu bibliotek szkolnych, prowadziła kursy dla uczniów Liceum Pedagogicznego oraz dla przyszłych pracowników bibliotek gminnych.

Pieniądze na utrzymanie Biblioteki Powiatowej pochodziły od władz powiatowych, natomiast Bibliotekę Miejską utrzymywał Zarząd Miejski. Ponadto biblioteki otrzymywały subwencję Ministerstwa Oświaty. Do dochodów biblioteki należały też pobierane opłaty od czytelników. Innym źródłem dochodu były zbiórki pieniężne prowadzone w mieście w czasie Dni Oświaty i Kultury. Kolejne lata działalności, zarówno powiatowej jak i miejskiej biblioteki, charakteryzowały się systematycznym poszerzaniem działalności o spotkania, koncerty, wystawy, konkursy, wykłady, odczyty, organizowanie form teatralnych, no i oczywiście poszerzanie księgozbioru.

Rozszerzanie działalności biblioteki, choć słuszne i przysparzające nowych czytelników, zrodziło problemy lokalowe. W 1964 r., ze względu na brak pomieszczeń, została chwilowo zamknięta czytelnia. Wówczas władze zobowiązały się znaleźć lokum dla Zespołu Adwokackiego, a zwolnione w ten sposób pomieszczenia przekazać na potrzeby biblioteki. Wspomniane problemy lokalowe oraz rosnąca liczba czytelników dziecięcych i młodzieżowych stały się powodem otwarcia Fili bibliotecznej dla dzieci. Filia ta znalazła miejsce w pomieszczeniu Ogródka Jordanowskiego na Siwym Brzegu. Z okazji jej uroczystego otwarcia w maju 1966 roku zorganizowano spotkanie autorskie z Mirą Jaworczakową. Owocem tego i późniejszych spotkań była książka tej autorki pt. „Majka z Siwego Brzegu”. Pod koniec lat sześćdziesiątych (Kronika Biblioteki 1969 r.) stan czytelników wynosił 17 705 w tym na wsi 14 129. Wypożyczenia: ogółem 332 199 tomów, w tym na wsi: 250 782 tomy.

Lata siedemdziesiąte przynoszą kolejne zmiany w działalności, począwszy od przejścia na emeryturę zasłużonych bibliotekarek: kierowniczkii Marii Najwer oraz pani Eugenii Wolf – rok 1970, po zmiany związane z reformą administracyjną kraju.

W związku z tym kierownictwo biblioteki obejmuje Zofia Toporkiewicz – Włosińska – pracownik biblioteki.

Zofia Toporkiewicz – Włosińska.

Rok 1975 przynosi kolejną zmianę istotną dla działania biblioteki, mianowicie wprowadzono dwustopniowy podział administracyjny kraju, przez co Limanowa przestała być powiatem, zaś Nowy Sącz został miastem wojewódzkim. Taki podział administracyjny kraju oznaczał rezygnację z jednego ogniwa sieci bibliotek, mianowicie placówek powiatowych.

Nowa struktura sieci bibliotek publicznych obejmowała:

- Wojewódzkie Biblioteki Publiczne,
- Miejskie Biblioteki Publiczne,
- Miejsko – Gminne Biblioteki Publiczne.

Zespół ten uzupełniały filie miejskie i wiejskie oraz punkty biblioteczne. W związku z tym Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej przyjęła nazwę i zadania Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Limanowa. Funkcję jednostki nadrzędnej sprawowała Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Nowym Sączu. Na koniec 1975 r. sieć bibliotek w dawnym powiecie limanowskim obejmowała: Bibliotekę Miejską i Gminną w Limanowej, Bibliotekę Miejską i Gminną w Mszanie Dolnej, 9 Bibliotek Gminnych, 26 filii (w tym 8 pozostających pod nadzorem biblioteki limanowskiej, mianowicie: filia w Sowlinach, Męcinie, Kaninie, Nowym Rybiu, Pisarzowej, Siekierczynie, Starej Wsi) i 69 punktów bibliotecznych.

W listopadzie 1976 roku ukończono kapitalny remont budynku przejętego po Sądzie Powiatowym. Sąd przeniesiono do nowego lokum przy ul. Józefa Marka.

Władze Miasta przeznaczyły wyżej wspomniany budynek w całości Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy. Biblioteka mogła zajmować aż 600 m² powierzchni, którą wykorzystano na działy: wypożyczalnię dla dorosłych, wypożyczalnię i czytelnię dla dzieci, zbiory audiowizualne, czytelnię, sale odczytową i pracownię. Uroczyste otwarcie nowej siedziby biblioteki odbyło się 18 grudnia 1976 r. z udziałem władz miejskich, gminnych

i wojewódzkich, dyrektorów szkół i placówek kulturalno – oświatowych. W latach siedemdziesiątych, po otrzymaniu własnego lokalu, działalność biblioteki była bardzo ożywiona. Wpisy do kroniki świadczą o wielu spotkaniach z autorami, aktorami, publicystami, a nawet bibliotekę odwiedzili przedstawiciele ministerstwa kultury Budapesztu. Z koncertami gościła też

Otwarcie biblioteki w 1976 r.

tutaj Filharmonia Krakowska. Organizowano kursy językowe, wystawy, lekcje biblioteczne, szkolenia dla pracowników.

Biblioteka w 1977 r. posiadała 4 działy:

- Gromadzenia i opracowania zbiorów,
- Udostępniania i informacji,
- Spraw administracyjno – organizacyjnych,
- Oddział dziecięcy.

Początek lat osiemdziesiątych, a zwłaszcza grudzień 1981 r. i stan wojenny, znacząco osłabiły rozwój biblioteki. Nasiliły się kontrole, pogłębiły problemy finansowe, utrudniano organizację spotkań autorskich.

Dział zbiorów regionalnych.

Już w tym samym roku, w wyniku starań nowej dyrektorki, rozpoczęto prace związane z rozbudową budynku. Trwały one długo, w trakcie remontów wynikły nieoczekiwane problemy, co przyczyniło się do znacznego rozciągnięcia w czasie rozbudowy. Ostatecznie

Na przełomie 1982 i 1983 r. zaszły zmiany kadrowe w bibliotece. Ze stanowiska dyrektora, po 12 latach, ustąpiła Zofia Toporkiewicz-Włosińska. Od 1 stycznia 1983 roku zastąpiła ją Halina Matras. Bibliotekę opuściła również Janina Poszwa – wieloletni pracownik, kierownik działu gromadzenia i opracowania zbiorów.

remont ukończono w 1989 r. W wyniku tych starań przeprowadzono adaptację strychu dla potrzeb bibliotecznych i uzyskano w ten sposób 300 m² dodatkowej powierzchni. W nowych pomieszczeniach uruchomiono dział zbiorów regionalnych, muzycznych oraz czytelnię zbiorów popularno – naukowych i czasopism. Andrzej Giza – plastyk, pracownik Limanowskiego Domu Kultury, opracował nowy ekslibris. I tak 5 października 1989 r. odbyło

Władysław Dunarowski.

się uroczyste otwarcie rozbudowanej biblioteki i nadanie jej imienia Władysława Dunarowskiego – pisarza i nauczyciela urodzonego w 1902 r. w podlimanowskiej wsi Jaworzna. Główna tematyka jego twórczości dotyczyła wielopłaszczyznowych przemian podkarpackiej wsi, losów ludzi tam żyjących i pracujących. Autor często spotykał się z czytelnikami w rodzinnych okolicach. Ostatni jego wpis do kroniki w limanowskiej bibliotece pochodzi z 25 sierpnia 1985 roku. Dunarowski zmarł w 1987 r.

Jeszcze w trakcie rozbudowy trwały starania dyrektor biblioteki o pozyskanie dla celów placówki domu pozostałego po Beckach, a sam Józef Beck, założyciel biblioteki, miał być też jej patronem, jednak brak zgody władz nie pozwolił na realizację tych planów.

Rok 1983 to też data inauguracyjna dla cyklicznie w następnych latach odbywających się zabaw karnawałowych, aż do roku 1998.

Innym aspektem pracy z dziecięcym czytelnikiem był działający przy Oddziale dla dzieci Teatrzyk „Kubuś”, prowadzony pod opieką i kierunkiem Haliny Młynarczyk.

Teatrzyk "Kubuś".

Laureaci konkursu czytelniczego.

Nowa dyrektor kładzie też duży nacisk na gromadzenie wydawnictw i dokumentów życia społecznego „regionu limanowskiego”.

W 1985 r. biblioteka otrzymała nagrodę w Konkursie na Najlepszą Bibliotekę w Gminie, ogłoszonym przez Departament Bibliotek przy Ministerstwie Kultury i Sztuki. Rok ten był obfity w nagrody i dowody uznania. 31 maja Albina Dziadoń (pracownik biblioteki w latach 1953 – 1992) i Halina Młynarczyk (obecny kierownik Oddziały dla dzieci) odebrały nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wybitnie wartościowe upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży.

Kształtując i wyznaczając nowy profil, Halina Matras nawiązuje współpracę z Okreśną Książnicą w Dolnym Kubinie (Słowacja). Od tego czasu corocznie realizowana była koleżeńska wymiana doświadczeń.

Folder wystawowy.

Dyrektor biblioteki wniosła też wielki wkład w istnienie i działalność przybibliotecznej Galerii Sztuki Regionalnej. Taką oficjalną nazwę sale wystawiennicze przyjęły dopiero w 1995 roku. Halina Matras starała się promować artystów amatorów i profesjonalistów pochodzących z Limanowszczyzny, w jakikolwiek sposób związanych z miastem, ale nie tylko: przestrzeń Galerii była dostępna również dla twórców z poza regionu.

Pod koniec lat osiemdziesiątych biblioteka działa, można by rzec, prężnie. Organizuje wystawy związane z obchodami rocznic literackich i państwowych oraz konkursy czytelnicze i plastyczne. Prowadzi też kursy języków obcych i wystawy książek.

W bibliotece odbywają się spotkania z literatami, ludźmi teatru, filmu, dziennikarzami czy politykami. Gościli m.in.: Jerzy Braszka, Cezary Chlebowski, Mieczysław Czuma, Agnieszka Holland, Ludwik Przeździecki, Andrzej Przytkowski, Janusz Roszko, Tadeusz Śliwiak, Jerzy Trela, Bogna Wernichowska, Wincenty Gawron, Janina Kwiek – Osiwska, Bronisław Dostatni, ministrowie kultury, ambasador Republiki Węgierskiej, konsul generalny Austrii w Krakowie i wiele innych ciekawych osobistości.

W kronice biblioteki można przeczytać, że w roku 1989 zarejestrowano 6972 czytelników którym wypożyczono 144 675 tys. książek, udzielono 14 362 informacji

bibliotecznych i bibliograficznych. Zakupiono 5624 egz. książek, 437 kaset magnetofonowych (w tym tzw. „książka mówiona”) i 47 płyt.

W 1989 r. biblioteka limanowska posiadała 6 działów:

- Gromadzenia i opracowania zbiorów,
- Udostępniania (wypożyczalnia dla dorosłych),
- Informacyjno – bibliograficzny (czytelnia książek, czasopism, zbiorów regionalnych),
- Zbiorów muzycznych,
- Oddział dla dzieci (wypożyczalnia i czytelnia),
- Administracyjno – gospodarczy.

Kadra biblioteczna w 1989 r.

Na terenie Miasta i Gminy Limanowa funkcjonowało 9 filii oraz 9 punktów bibliotecznych. W punktach zarejestrowano ogółem 666 czytelników oraz 4247 wypożyczeń, a w filiach – 2608 czytelników i 62 449 wypożyczeń.

Rok 1989 biblioteka kończy I miejscem we „Współzawodnictwie bibliotek o największą liczbę czytelników” w kategorii bibliotek miejsko-gminnych na terenie ówczesnego Województwa Nowosądeckiego.

Biblioteka po 1989 roku

Bal karnawałowy.

Był to niewątpliwie miły akcent na początek pełnych przemian najbliższych dwunastu miesięcy, a nawet kolejnych lat. Nastąpiła zmiana finansowania placówek kulturalno – oświatowych. Zlikwidowano wszystkie fundusze celowe, a w tym Fundusz Rozwoju Kultury. Biblioteka musiała liczyć jedynie na możliwości finansowe samorządu, a te były

Andrzej Grabowski z młodymi czytelnikami.

ograniczone. Trudności finansowe zmusiły dyrektorkę do wynajmu niektórych pomieszczeń, m.in. na Kantor Wymiany Walut, Biuro Ogłoszeń Prasowych, Księgarnię. Czerpano dochód z „Komisu książek i robótek ręcznych” oraz kursów języków obcych. Podpisano umowę licencyjną z ZAIKS-em w Krakowie, która legalizowała w świetle prawa działalność studia nagrań przy dziale zbiorów muzycznych, również przynoszącego niewielki dochód księżnicy. W celach usługowych zakupiono kserokopiarkę, jedną z pierwszych w mieście. Do niedogodności finansowych doszły też problemy lokalowe filii biblioteki w Sowlinach. Księżnicy przyszedł z pomocą ks. Jan Bukowiec, ówczesny proboszcz parafii Limanowa – Sowliny. Udostępnił lokum przy budującym się wtedy kościele. W październiku 1990 roku zawarto umowę na okres trzyletni pomiędzy Kurią Diecezjalną w Tarnowie i ks. Proboszczem w Sowlinach. W wyniku tej umowy otrzymano na cele biblioteczne 3 pomieszczenia (50 m²) w budynku Plebani. Lokum udostępniono bezpłatnie w zamian za jego wykończenie oraz opracowanie księgozbioru biblioteki parafialnej liczącego wtedy ok. 3000 woluminów. Po dziś dzień trwa ta symbioza biblioteki publicznej i parafialnej.

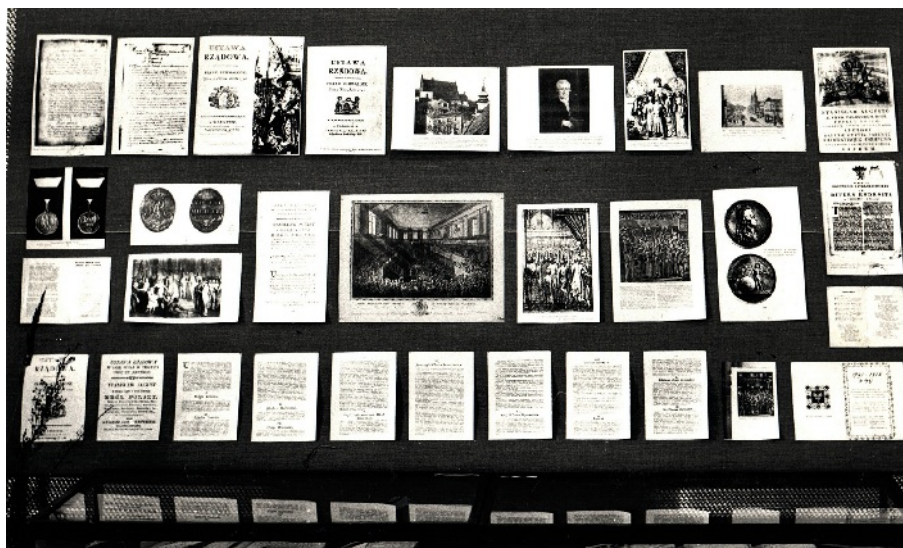

Otwarcie filii w Sowlinach w 1990 r.

Trudności finansowe mają również odzwierciedlenie w spadku ilości zakupów książkowych, a to przekłada się natychmiast na spadek czytelnictwa i wypożyczeń. Dla porównania: jeśli w latach 80-tych przybywało średnio ok. 5 tys. książek rocznie, to w roku 1991 było to tylko 3625 woluminów. Dyrekcja podejmuje decyzję o zmniejszeniu liczby prenumerowanych czasopism o połowę. W latach 1990 i 1991 biblioteka posiadała nadal 9 filii, zatrudniała ogółem 20 pracowników, w tym 14 osób w pełnym wymiarze czasu pracy.

Swoistym paradoksem było, że mimo dużych problemów finansowych oraz niewystarczającej dotacji samorządowej (w roku 1991 planowano dotację na poziomie 850.000.000 zł. – otrzymano 675.000.000 zł.), biblioteka, siłą zaangażowania wszystkich pracowników, zamyka rok z zyskiem 102.000.000 zł.

Wielkim wydarzeniem kulturalnym w bibliotece w 1991 r. była wystawa upamiętniająca dwusetną rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja pt.: „Konstytucja 3 maja w polskiej świadomości i kulturze”. Prócz niej udało się zorganizować jeszcze 4 mniejsze wystawy lokalnych twórców.

Fragment wystawy z okazji 200-lecia Konstytucji 3 Maja.

Wraz z rokiem 1992 nie ubywa zmartwień. Na skutek konfliktu lokalnego doszło do podziału władz samorządowych. Na mocy Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów z 1 stycznia 1992 powstało Miasto Limanowa i Gmina Limanowa, jako dwa odrębne samorządy.

Biblioteka, pozostając „przy” mieście, przyjęła nazwę: Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej. Posiadała jedną filię biblioteczną w Sowlinach. Pozostałe filie pozostały pod opieką finansową Gminy Limanowa.

Ze względu na dalsze oszczędności dokonano redukcji zatrudnienia aż o 5 etatów (kryterium jakie obrała dyrekcja był staż pracy). Na koniec 1992 r. placówka liczyła 11 pracowników. Problemy finansowe nie mijają, następują kolejne redukcje zakupu książek i czasopism, braki w konserwacji istniejących zbiorów, braki w zakupie wyposażenia. Przez kolejne lata dyrekcja musi podejmować dalsze decyzje o ograniczeniu zatrudnienia, które w 1995 roku wynosi już tylko 7 etatów działalności podstawowej.

Przedsięwzięcia kulturalne w tych latach (1992 – 1995), które zasługują na szczególną uwagę to:

- Wystawa „Oni rozślawiają region”,
- Obchody 80 rocznicy bitwy pod Limanową, na które składał się konkurs adresowany do dzieci i młodzieży oraz wystawa „Jabłoniec 1914 – 80 lat później”,

Otwarcie wystawy „Jabłoniec 1914 - 80 lat później”.

- Wystawa „Instalacje rzeźbiarskie Antoniego Przechrztzy” – performance „Pewnego razu w Limanowej”,
- Obchody 430 rocznicy nadania miastu praw miejskich, na które składał się konkurs plastyczny i pokonkursowa wystawa prac po hasłem „Limanowa – wczoraj – dziś – jutro”.

Rok 1997 mocno zapisał się w pamięci wielu mieszkańców naszego kraju. Letnia powódź spowodowała ogromne straty. Potężny żywioł bardzo dotkliwie zaznaczył się na Limanowszczyźnie, w tym nie oszczędził biblioteki. Największe straty poniosła filia biblioteczna w Sowlinach, która straciła ok. 8 tysięcy jednostek inwentarzowych zbiorów. Zniszczenia były tak wielkie, że rozważano likwidację tej placówki. Ostatecznie dzięki pomocy finansowej i rzeczowej ze strony tygodnika „Nowa Wieś”, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, Wydawnictwa Amber, Biblioteki Jagiellońskiej i firmy GOLD DROP, przeprowadzono remont i na nowo uruchomiono filię w Sowlinach.

W 1998 r. w bibliotece zainstalowano 4 komputery. Korzystając z doświadczeń Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, zdecydowano się na przyjęcie programu MICRO ISIS i rozpoczęto katalogowanie zbiorów. Otworzył się nowy etap w działalności biblioteki, związany z komputeryzacją, a więc i z natężeniem pracy oraz pewną reorganizacją dotychczasowej działalności. W strukturze organizacyjnej i zatrudnieniu rok 1998 nie przyniósł zasadniczych zmian. Personel stanowiło 8 osób (7 i 1/2 etatu), taka ilość ograniczała możliwości wzbogacenia form działalności, bowiem pracownicy musieli wykonywać kilka różnych zadań, zwłaszcza w przypadku absencji któregoś z nich.

Kolejne zmiany przynosi rok 1999 i mianowicie reforma administracyjna kraju. Limanowa znów stała się siedzibą powiatu, a co za tym idzie bibliotece, na mocy porozumienia zawartego 1 sierpnia między Powiatem Limanowskim a Miastem Limanowa, powierzono realizowanie zadań Powiatowej Biblioteki Publicznej dla Powiatu Limanowskiego. Opieką merytoryczną objętych zostało 12 bibliotek gminnych, 25 filii oraz 7 punktów bibliotecznych. Od tego momentu Miejska Biblioteka Publiczna ma prawo używać nazwy Powiatowa Biblioteka Publiczna w Limanowej. Do bezpośredniego wypełniania założeń porozumienia zostaje zatrudniony pracownik pełniący funkcję Instruktora ds. realizacji zadań biblioteki powiatowej. W chwili reaktywowania powiatu limanowskiego, liczba jego mieszkańców wynosiła 116 tysięcy. We wszystkich bibliotekach powiatu zgromadzono ogółem 460 437 wol. W roku 1999 zarejestrowano 20 754 czytelników dla których zrealizowano 440 272 wypożyczeń. Roczny zakup książek zamyka się liczbą 6374 jednostek inwentarzowych a 17,68 % mieszkańców powiatu jest czytelnikami bibliotek publicznych. Inauguracyjnym wydarzeniem dla Powiatowej Biblioteki była I Konferencja Bibliotekarzy Powiatu Limanowskiego.

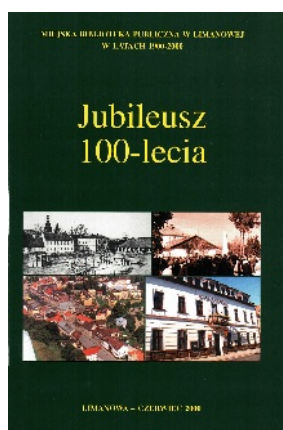
Ważnym wydarzeniem roku 1999 była, jak pisała Gazeta Krakowska, „Rocznicowa wystawa” zatytułowana „Bitwa pod Limanową – 1914”. Przesłaniem tej ekspozycji było przybliżenie tego ważnego faktu historycznego, który miał miejsce podczas I wojny światowej. Od otwarcia tej wystawy rozpoczęły się również uroczystości związane z 85. rocznicą wybuchu I wojny światowej. Na te uroczystości przybył Konsul Generalny Węgier dr Istvan Kovacs oraz sekretarz Konsulatu Federacji Rosyjskiej Georgij Michno. Władze państwowe reprezentował wicewojewoda Tadeusz Parchański a Państwową Służbę Zabytków z Nowego Sącza – Andrzej Fedorow.

Wystawa w krakowskiej Bibliotece Wojewódzkiej.

W 2000 roku miało miejsce niecodzienne wydarzenie, Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej zorganizowała wystawę w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie. Temat wystawy brzmiał: „Limanowa – miasto w roku 2000”. W tym samym roku biblioteka obchodziła 100. rocznicę powstania. Z tej okazji odbyła się w księżnicy jubileuszowa sesja naukowa z udziałem m. in. prof. dr hab. Jacka Wojciechowskiego, dr Marii Próchnickiej.

Wydany został również folder dotyczący działalności biblioteki w latach 1900 – 2000, opracowany przez Halinę Matras. Jubileusz odbił się szerokim echem w regionalnej i miejscowej prasie, która podkreślała zasługi jubilatki w upowszechnianiu czytelnictwa oraz szeroko pojętej kultury.

Obchody 100-lecia limanowskiej biblioteki.

Biblioteka w XXI wieku

W nowe millenium Miejska Biblioteka Publiczna wkroczyła odważnie. Jej sytuacja finansowa, która w pewnym stopniu ustabilizowała się pod koniec dwudziestego wieku, nie sprawiała wrażenia zagrożonej na przyszłość. Na mocy nowego Statutu nadanego przez Radę Miasta Limanowa od 2001 roku biblioteka funkcjonuje jako samorządowa instytucja kultury. W ten nowy wiek biblioteka weszła, jako budynek, nieco „odświeżona”: z nową kotłownią gazową, nową elewacją, stolarką i odmalowanym wnętrzem. W kronice bibliotecznej dyrektorka Halina Matras skarży się głównie na braki kadrowe, nie pozwalające przyspieszyć procesu komputeryzacji, który nie ruszył z miejsca od 1998 roku.

Już w 2001 roku udaje się zwiększyć zatrudnienie o 1 etat, dzięki środkom Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na wyposażenie nowego stanowiska pracy biblioteka otrzymuje niebagatelną kwotę w wysokości 25 tys. zł. Nowe stanowisko otrzymała Joanna Mamak (Michalik), posiadająca średnie wykształcenie z zakresu informacji naukowej i bibliotekarstwa, będąca wówczas w trakcie studiów bibliotekoznawczych na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Nowy pracownik za główne zadanie otrzymuje koordynację prac związanych z komputeryzacją, do pomocy otrzymuje dwójkę stażystów, którym wynagrodzenie płaci Rejonowy Urząd Pracy. Biblioteka uruchamia również dla swoich czytelników pierwsze stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Pracownią komputerową początkową opiekuje się również Joanna Michalik. Wśród dzieci i młodzieży taka forma udostępniania informacji oraz spędzania wolnego czasu cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.

Mimo że proces komputeryzacji ruszył pełną parą (w roku 2001 skatalogowano w systemie komputerowym zbiory Oddziału dla dzieci w ilości 14 500 jednostek) to jednak decyzja dyrekcji o pracy w programie MICRO ISIS okazała się błędną. Do programu nigdy nie powstał moduł wypożyczalni, dlatego w takiej wersji był kompletnie nieprzydatny potrzebom biblioteki. Trzeba było podjąć decyzję o zmianie na inny program – MAK, tworzony i propagowany przez Bibliotekę Narodową. Pojawił się problem konwersji danych z programu ISIS do programu MAK. Biblioteka Wojewódzka w Krakowie obiecała pomoc, ale niestety nie sprostала zadaniu. Dopiero zatrudnienie pracownika na stanowisku informatyka przyniosło pozytywny finał całej sprawie. Bogdan Skrzekut – nowy pracownik biblioteki, napisał autorski program do konwersji danych, zyskując sobie tym uznanie w środowisku bibliotekarskim Małopolski.

Dzięki zaangażowaniu młodej kadry biblioteki od stycznia 2003 roku Oddział dla dzieci uruchomił automatyczne wypożyczanie i ewidencję wypożyczeń w nowym programie MAK.

Oddział dla dzieci przed remontem.

Oddział dla dzieci po remoncie.

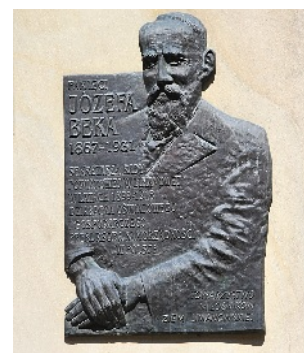
Potem systematycznie w kolejnych latach do Oddziału dla dzieci dołączały kolejne działy biblioteki. Do końca 2004 roku skomputeryzowano większą część zbiorów, wyjątek stanowiły zbiory regionalne i muzyczne. W styczniu 2005 roku dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej skierowała zaproszenie do władz samorządowych na uroczyste uruchomienie pełnej automatyzacji zbiorów bibliotecznych.

Oczywiście poza komputeryzacją kwitła inna działalność biblioteki. W Galerii odbywało się w ciągu roku średnio od 10 do 12 wernisaży.

Obok wystaw na wyróżnienie zasługuje m.in. konkurs plastyczny o charakterze międzynarodowym pt.: „Moje, twoje i nasze miejsce z zjednoczonej Europy”. Prace z tego konkursu do dziś zdobią ściany limanowskiej biblioteki. Udział w nim wzięły dzieci nie tylko

z Polski, ale również Słowacji, Ukrainy i Niemiec. Wystawa pokonkursowa prezentowana była w czerwcu 2001 r. Nawiązaniem i swoistą kontynuacją tegoż był w 2004 r. podobny tematycznie konkurs pn. „Nasze dziedzictwo kulturowe w Zjednoczonej Europie”. Na specjalną uwagę zasługuje uczczenie pamięci Józefa Beka przez uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy na ścianie Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz konferencja popularno-naukowa poświęconą jego życiu i działalności. Wspomniane uroczystości odbyły się 10 maja 2002 r.

Tablica poświęcona Józefowi Bekowi.

Wśród wystaw, prestiżowe znaczenie miał w 2003 roku wernisaż prac fotograficznych marszałka Województwa Małopolskiego Janusza Sepioła pt. „Mury Kastylii”.

Równie istotne były obchody 90. rocznicy bitwy na wzgórzu Jabloniec pod Limanową. Celebrowane wyjątkowo uroczyscie przez całe miasto, stały się przyczynkiem do zorganizowania przez bibliotekę dużego konkursu pt.: „Jabloniec 1914 w pieśni, poezji i plastyce”.

W 2005 roku uczczono osobę, dziś już błogosławionego, ks. Jerzego Popiełuszki. Odbyła się wystawa pt.: „Małopolska w hołdzie Ks. Jerzemu”.

W tym samym roku obchodziła biblioteka 27. rocznicę wyboru

W hołdzie Księdzu Jerzemu.

Karola Wojtyły na Papieża Jana Pawła II. Na tą okoliczność zorganizowano wystawę fotografii Kuby Toporkiewicza, zatytułowaną „Ślady”. Wszyscy Polacy, także limanowianie, przeżywali odejście Jana Pawła II. Dlatego ekspozycja fotogramów obrazujących związki Papieża z Limanową (z roku 1966, 1967, 1968) oraz tych z kolekcji limanowian z prywatnych audyencji, wywarły w pamięci zwiedzających głębokie piętno.

Kuba Toporkiewicz - „Ślady”.

W roku 2007 biblioteka limanowska wraz z biblioteką z Dolnego Kubina oraz ze szkołami podstawowymi obu miast realizowała projekt opracowany przez Joannę Michalik pn. „Granica czy tylko miedza – dziecięce warsztaty kulturalne”. W realizację projektu mocno zaangażowała się dyrektor Halina Matras.

Pod koniec pierwszego dziesięciolecia opisywanego stulecia, dużym uznaniem społecznym cieszy się działalność Oddziału dla dzieci. Jego kierowniczka Halina Młynarczyk wraz z pomocą Joanny Michalik organizują cykliczne akcje wypełniające czas wolny od nauki szkolnej, czyli: wakacje letnie i ferie zimowe. Ponadto pojawia się szereg konkursów recytatorskich i czytelniczych, warsztatów manualnych i literackich czy fotograficznych. Oddział dla dzieci włączył się też w ogólnopolską akcję „Cała Polska Czyta Dzieciom”.

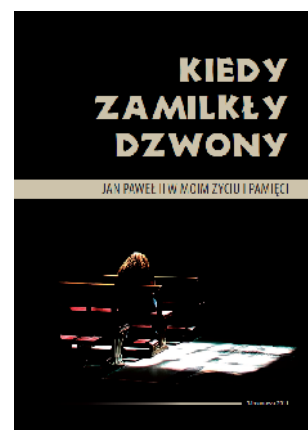

LKL w Dworze Michałowskich w Laskowej.

Nową formą działalności biblioteki jest Limanowski Klub Literacki założony 28 września 2007 roku. Koordynacją Klubu zajmuje się Sławomir Łużny – kolejny, nowy pracownik ksiąźnicy. Klub tworzą regionalni ludzie pióra, współpracownicy oraz przyjaciele biblioteki, osoby parające się twórczością literacką i chcący prezentować ją na forum publicznym (w sumie 25 osób). Klubowicze mają za sobą pierwsze wydawnictwa książkowe pod następującymi tytułami: „Wszystko co nie jest prozą”, „Kto ma czas” oraz „Kiedy zamilkły dzwony. Jan Paweł II w moim życiu i pamięci.”

W 2008 roku biblioteka przygotowuje kolejny projekt we współpracy z Słowakami opracowany przez Sławka Łużnego i Halinę Matras pt: „Transgraniczny dialog kulturowy”. Projekt był realizowany przez kolejne lata 2009 – 2010.

W tym nowym stuleciu bibliotekę odwiedzili m. in.: Barbara Wachowicz, Dorota Terakowska, Wisława Szymborska, Krzysztof Petek, Wiesław Drabik, Ewa Stadtmüller, Ewa i Wojciech Leonowiczowie, ks. prof. dr hab. Krzysztof Kościelniak, Andrzej Stasiuk, Wanda Półtawska, Barbara Gawryluk, Jerzy Zoń, Teresa Dzielska, profesor Zbigniew Nęcki, Akos Engelmayer, Tadeusz Isakowicz – Zaleski, Wojciech Kuczok.

W opisywanym przedziale czasowym władze miasta coraz silniej wspierały działalność biblioteki, zarówno jeśli idzie o dotacje budżetowe, które systematycznie rosły, jak i inwestycje. Dowodem tych słów jest przeprowadzenie w 2004 r. termomodernizacji budynku ksiąźnicy, tj. ocieplenie ścian i wymiana stolarki. W 2007 roku przeprowadzono modernizację instalacji elektrycznej oraz Oddziału dla dzieci, którego uroczyste otwarcie odbyło się 17 kwietnia wspomnianego roku. Wreszcie nastąpił też remont czytelnicy.

Prace te nie zniwelowały jednak problemu braku miejsca, słabych stropów budynku, niedostępności dla niepełnosprawnych. Dyrektorka Halina Matras starała się przekonać władze miasta i powiatu do budowy nowej biblioteki. 27 lipca 2010 roku zostaje zawarte porozumienie w sprawie wspólnej budowy. Do realizacji jego postanowień jednak nie doszło.

Wspomniana wcześniej wysokość dotacji kształtowała się następująco:

Rok	Dotacja z Urzędu Miasta	Dotacja na wykonywanie zadań biblioteki powiatowej	Dochód własny
2001	348 000,00 zł		60 000,00 zł
2002	394 500,00 zł	45 000,00 zł	82 348,97 zł
2003	389 305,00 zł	45 000,00 zł	66 969,00 zł
2004	437 200,00 zł	51 600,00 zł	84 310,00 zł
2005	454 100,00 zł	51 600,00 zł	72 586,00 zł
2006	489 970,00 zł	51 600,00 zł	64 170,00 zł
2007	533 000,00 zł	60 000,00 zł	50 069,00 zł
2008	594 140,00 zł	67 860,00 zł	72 882,90 zł
2009	757 000,00 zł	83 400,00 zł	122 758,00 zł
2010	862 500,00 zł	102 548,00 zł	88 213,62 zł
2011	748 000,00 zł	96 088,00 zł	70 377,00 zł

Z dniem 30 października 2011 roku, po 28 latach zarządzania placówką, w wieku 67 lat Halina Matras odeszła na zasłużoną emeryturę.

Stanowisko dyrektorskie nie zostało obsadzone. Tymczasowo obowiązki dyrektora pełni, od tego czasu do chwili obecnej, Joanna Michalik. Miejska Biblioteka Publiczna kontynuuje działalność lat wcześniejszych.

Decyzją nowozarządzającej, od 1 stycznia 2012 roku, biblioteka wydłuża godziny pracy otwierając się dla czytelników również w soboty.

Joanna Michalik wprowadza istotne zmiany w procesie automatyzacji gwarantowane

Nowa karta czytelnika.

przez nowy system biblioteczny SOWA2. Zmiana przyniosła szereg udogodnień dla czytelników a także pracowników biblioteki. Program pozwolił na tworzenie relacyjnych baz danych, dał możliwość przeglądania katalogów w Internecie, zamawiania i rezerwacji książek bez wychodzenia z domu.

Zautomatyzował proces ewidencji i opracowania zbiorów – zamknięto katalogi kartkowe i ręcznie uzupełniane inwentarze, traktując je jako relikty przeszłości.

Przeprowadzono również inwentaryzację wszystkich działów biblioteki oraz gruntowną selekcję księgozbioru, głównie po to by uzyskać miejsce na nowe zbiory, których zakup w dużej mierze dotowany jest przez Bibliotekę Narodową (w samym 2012 roku dotacja wyniosła prawie 22 tys. złotych).

Kolejnym novum, wprowadzonym w ostatnich latach, jest działalność na rzecz limanowskich seniorów m.in. poprzez włączenie się w ministerialną akcję "60+kultura".

W ramach wzorowej współpracy z Urzędem Miasta w bibliotece powstało Informatyczne Centrum Wspomagania Osób Wykluczonych. Centrum pozwala bezpłatnie nie tylko zaznajomić się z obsługą komputera i jego technicznym środowiskiem, ale też znacząco podnieść swoje kwalifikacje, umiejętności i kompetencje informatyczne.

Informatyczne Centrum Wspomagania Osób Wykluczonych.

Jury ocenia fotografie konkursowe.

Nowym przedsięwzięciem był też I Powiatowy Konkurs Fotograficzny „Z obiektywem przez Powiat”, który frekwencją i poziomem przekroczył oczekiwania organizatorów.

Limanowska Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w 2012 r. zdobyła trzecie miejsce w 2. Małopolskim Konkursie Gminnych Koalicji Programu Rozwoju Bibliotek. Nagrodę przyznano bibliotece za czwartą edycję Powiatowego Konkursu Poetyckiego im. Zosi Smreczyńskiej pt. "Na skrzydłach marzeń". Konkurs ten organizowany jest cyklicznie. Wciąż zyskuje grono zwolenników, którzy ochoczo zgłaszają swoją twórczość do oceny. Patronką Konkursu jest już wspomniana Zosia Smreczyńska, młoda poetka, córka piewcy Gorców Władysława Orkana.

Korzystając z programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek” księżnica wzbogaciła się o kolejne 4 zestawy komputerowe.

Nie obniżają też lotów w swej działalności Galeria Sztuki Regionalnej czy Oddział dla dzieci. W 2012 roku w ramach popularyzacji literatury, książki, wiedzy i czytelnictwa

zorganizowano łącznie 18 imprez. Natomiast w Galerii odbyło się 10 wernisaży. Był to dla biblioteki wyjątkowo pracowity rok a plany na 2013 są nie mniej ambitne.

W ogólnopolskim rankingu bibliotek za 2012 rok zorganizowanym przez Instytut Książki i dziennik "Rzeczpospolita", MBP w Limanowej uplasowała się w pierwszej pięćdziesiątce.

Stan czytelnictwa w ostatnich trzech latach sprawozdawczych kształtował się następująco:

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Czytelnicy	7432	7264	7844
Wypożyczenia na zewnątrz	88 736	86 443	88 378
Wypożyczenia na miejscu	66 963	53 231	59 999
Liczba odwiedzin	58 828	54 447	55 292

Zbiory biblioteki na 31.12.2012 r. liczyły ogółem 91 581 jednostek inwentarzowych, w tym przybytki w 2012 r. to 2741 jednostek inwentarzowych. Ubytkowano w wyniku m.in. selekcji 3167 jednostek inwentarzowych. Wartość zbiorów to 815 277,02 zł.

W roku 2012 zakupiono 2620 jednostek inwentarzowych. Profil gromadzonych zbiorów w roku 2012 przedstawiał się następująco:

- Literatura piękna dla dorosłych – 823 jednostek inwentarzowych
- Literatura piękna dla dzieci – 875 jednostek inwentarzowych
- Literatura popularno-naukowa – 922 jednostek inwentarzowych
- Czasopisma – 49 tytułów

Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Limanowej stanowią 34,96 % wszystkich czytelników bibliotek na terenie powiatu, zarejestrowanych w 2012 r. Wypożyczenia na zewnątrz w limanowskiej księżnicy stanowią 26,99 % ogólnej liczby wypożyczeń w bibliotekach publicznych w powiecie. Najwyższy procent stanowi udostępnianie prezencyjne – 54,63 %. W tej kategorii Miejska Biblioteka Publiczna lokuje się w czołówce pozostałych bibliotek.

W skład biblioteki od 2012 r. wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- Dział Administracyjno – Gospodarczy
- Dział Udostępniania Zbiorów

- Czytelnia główna i Czytelnia Prasy, Zbiory Regionalne, Zbiory Multimedialne, Internetowe Centrum Wspomagania Osób Wykluczonych
- Oddział dla dzieci
- Filia Biblioteczna w Sowlinach
- Główny Księgowy
- Instruktor ds. realizacji zadań Biblioteki Powiatowej
- Stanowisko ds. promocji i informacji, opracowania wniosków w celu pozyskiwania dodatkowych środków, ds. funkcjonowania Limanowskiego Klubu Literackiego
- Stanowisko ds. Bibliografii Regionalnej, Ewidencji i opracowania zbiorów bibliotecznych oraz ds. wdrażania Programu SOWA2
- Informatyk ds. administrowania siecią komputerową w MBP oraz we wszystkich bibliotekach powiatu limanowskiego, prac. Czytelni komputerowej, ds. wdrażania programu SOWA2

Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej współpracowała w 2012 r. i zamierza nadal kontynuować podobne działania z następującymi instytucjami:

- Urząd Miasta Limanowa, Starostwo Powiatowe, Bank Spółdzielczy w Limanowej,
- Biblioteka Orawska im. A. Habovstiaka w Dolnym Kubinie – realizacja wspólnych projektów kulturalnych w ramach przyjacielskiej współpracy instytucjonalnej, klubów literackich działających przy obydwu placówkach oraz idei miast partnerskich, jakimi są Limanowa i Dolny Kubin,
- Szkoły podstawowe, gimnazjalne, średnie oraz przedszkola z terenu Miasta Limanowa i Powiatu Limanowskiego (konkursy, spotkania autorskie),
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie (wsparcie merytoryczne),
- Biblioteki z terenu powiatu limanowskiego,
- Limanowski Dom Kultury,
- Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej,
- Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (wsparcie merytoryczne),
- Limanowski Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego,

- Lokalnymi mediami: Almanach Ziemi Limanowskiej, Echo Limanowskie, Gazeta Limanowska, portale www.limanowa.in, limanowa.naszemiasto.pl, www.mlimanowa.pl, radio RDN Małopolska, telewizja internetowa www.tv28.pl (w zakresie promocji i obsługi medialnej).

Czytelnia popularno-naukowa.

Oddział dla dzieci.

Wypożyczalnia dla dorosłych.

Powiatowa Biblioteka Publiczna swoją opieką merytoryczną obejmuje 12 bibliotek gminnych i 25 filii bibliotecznych, co razem daje 37 bibliotek publicznych. Fachową pomocą tym bibliotekom służy również informatyk limanowskiej księżnicy. Bardzo mozolnie przebiega proces automatyzacji w bibliotekach na terenie powiatu. Większość bibliotek nadal kataloguje zbiory w programie MAK. Na czoło bibliotek gminnych, w aspekcie komputeryzacji, wysunęła się Gminna Biblioteka Publiczna w Tymbarku.

Podkreślić należy, że Rada Miasta Limanowa podjęła uchwałę intencyjną nr XXXIV.208.2012 z dnia 30 października 2012 r. w sprawie: zamiaru połączenia samorządowych instytucji kultury – Limanowskiego Domu Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej i utworzenia Limanowskiego Centrum Kultury i Edukacji.

Dla nowego Centrum Kultury Urząd Miasta Limanowa zlecił sporządzenie projektu na modernizację budynku, który obecnie zajmuje Limanowski Dom Kultury. Według wstępnych informacji w rozbudowanym obiekcie znalazłaby miejsce biblioteka publiczna, uzyskując tym samym drugie tyle powierzchni w porównaniu do stanu obecnego. Czy uda się te plany wcielić w życie – pokaże czas.

Fotografie:

Archiwum Miejskiej Biblioteki Publicznej w Limanowej, Bogdan Skrzekut.

Literatura:

- F. Bujak: *Limanowa miasteczko powiatowe w zachodniej Galicji. Stan społeczny i gospodarczy.* – Kraków, 1902.
- F. Kiryk: *Limanowa. Dzieje miasta. Tom 1, 1965-1945.* – Kraków, 1999, s. 254.
- M. Kowalska, H. Matras: *Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej.* – Limanowa, 1989.
- M. Kowalska: *Właściciele dworu w Limanowej.* – *Almanach Sądecki*, 1997, nr 4, s.17
- Kronika biblioteki: t.1 – 15
- H. Matras: *Jubileusz 100-lecia. Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej w latach 1900-2000.* – Limanowa, 2000.
- M. Michura: *Charakterystyka zbioru regionalnego Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej.* – Kraków, 2006 [praca magisterska].
- *Regulamin Organizacyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Limanowej.*
- *Sprawozdanie biblioteki K-03 za 2011 rok dla Głównego Urzędu Statystycznego.*
- *Sprawozdanie biblioteki K-03 za 2012 rok dla Głównego Urzędu Statystycznego.*
- M. Świerczek: *Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej (1900-1998).* – Kraków, 1999 [praca magisterska].

Joanna Michalik. Limanowianka z pochodzenia. Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Miejskiej Biblioteki Publicznej. Tytuł magistra informacji naukowej i bibliotekoznawstwa uzyskała na krakowskiej Akademii Pedagogicznej (obecnie Uniwersytet Pedagogiczny). Od 2001 roku pracuje w limanowskiej Miejskiej Bibliotece Publicznej. Na pierwszym etapie pracy zawodowej zatrudniona była na stanowisku młodszego bibliotekarza w Oddziale dla dzieci, gdzie prowadziła Czytelnię Internetową. Przez kolejne lata zajmowała się głównie komputeryzacją zbiorów, ich opracowaniem oraz ewidencją, jak też pracą z najmłodszymi czytelnikami książki. Między innymi do nich był skierowany polsko-słowacki projekt kulturalny jej autorstwa pn. *"Granica czy tylko miedza?" – Dziecięce Warsztaty Kulturalne*, współfinansowany ze środków europejskich. W 2010 roku powierzono jej jako kustoszowi samodzielne stanowisko ds. wdrażania systemu komputerowego MAK+. Jej zawodowym wyzwaniem i jednocześnie marzeniem jest pełna automatyzacja procesów bibliotecznych (ewidencja, opracowanie i wypożyczanie zbiorów, rejestracja czytelnika oraz internetowy dostęp do katalogów i taka też rezerwacja książek), a ponadto dalsze sukcesywne dostosowywanie całokształtu działalności bibliotecznej do aktualnych potrzeb i oczekiwań czytelników oraz wyzwań jakie niesie współczesność instytucjom kultury.